

1. april 2021 - Veliki četrtek

(2 Mz 12,1-8.11-14) TUKAJ

Polatinjeni grški naslov knjige, ki jo mi imenujemo Druga Mojzesova (2Mz), je *Exodus*, kar pomeni "izhod". Ime izhaja iz osrednjega dela knjige, kjer je opisan izhod izraelskega ljudstva iz Egipta, kjer so tudi navodila za obhajanje *pashe*, velikonočne večerje, ki so predmet starozaveznega berila pri večerni maši na veliki četrtek. Izraelova zgodovina beleži kar nekaj velikih in usodnih zgodovinskih premikov, ki pa nikoli niso zasenčili rešitve iz Egipta in življenja v puščavi. Mirno lahko rečemo, da sloni vsa izraelska zgodovina na dveh stebrih: izhodu iz Egipta in babilonskega izgnanstva. Če to vemo, potem nam je jasno, da je exodus, izhod, osvetljeval vse versko razmišljanje Izraela, kar pa pomeni, da dejstva, ki jih knjiga navaja, niso v prvi vrsti zgodovinska dejstva, ampak verska (= teološka) nadgradnja, ki na teh dejstvih sloni. Torej dejstvo, da je bila 2Mz napisana z namenom, da bi izrazila vero Izraelcev, ne pomeni, da sloni na izmišljenih dogodkih. Ne smemo pa pri razlagi te knjige (in pravzaprav vsega Svetega pisma) zapasti svoji zahodnjaški miselnosti, ki hoče za vsak stvar vedeti, če se je res zgodila točno tako, kje se je zgodila, kdaj se je zgodila, po možnosti še ob kateri uri in morda še, kakšno je bilo takrat vreme. Treba se je prilagoditi semitski miselnosti, ki je ne zanima zgodovinska natančnost opisa nekega dogodka, pač pa njegova notranja (filozofska, moralna, verska) vsebina.

Sledeč dogajanju v 2Mz lahko ugotovimo naslednje. Jožefa, najljubšega sina Abrahamovega vnuka Jakoba bratje iz zavisti prodajo za sužnja v Egipt, kjer se zaradi svojega poštenja in modrosti povzpne do visoke državne službe faraonovega namestnika. Ob ponovnem srečanju z brati povabi vso rodbino v Egipt, kjer se tekom časa razrastejo v močno ljudstvo, ki ga faraon začne zatirati. Bog jim tedaj pošlje usposobljenega voditelja Mojzesa, ki pripravi vse za odhod iz Egipta in ta izhod spremljajo določeni obredi. Prav opis teh obredov, ki je postal temelj zgodovinskega praznovanja izhoda iz Egipta, je predmet berila velikega četrtka.

Obredi judovske *pashe* imajo naslednje značilnosti: določitev časa, kar določa izraelski koledar; družinsko praznovanje; kakšno mora biti jagnje; kako ga jesti (pečeno na ognju, skupaj z nekvašenim kruhom in grenkimi zelišči, kar izvira iz časov nomadskega življenja); opis romarske obleke (prepasan, sandale, palica, kar

vse izvira prav tako iz časov nomadskega življenja).

Značilnost velikonočnega praznovanja je praznovanje družine v celoti ljudstva: kot kulturno dejanje ohranja in pogloblja edinost izvoljenega ljudstva in ga naredi vidno navzoče, kar je poudarek na različnosti od drugih narodov. Začetek tega praznovanja je sicer odrešilno dejanje, ki ga je Bog storil svojemu ljudstvu v zgodovini, njegovo ponavljanje vsako leto pa pomeni, da je dejavno še danes in vliva upanje, da bo dopolnjeno v bodočnosti. In kar je najvažnejše: ta dopolnitev je bila uresničena v Kristusu tako v daritvi zadnje večerje («naše velikonočno jagnje»), kakor tudi v njegov spomin za odpuščanje grehov, kar je ara prihodnje slave ljudstva Božjih romarjev v dokončnem popolnem odrešenju.

Te splošne značilnosti so še toliko bolj pomembne v času, ko zaradi pandemije sploh ne vemo, če se bo mogoče udeležiti skupnega praznovanja v svetišču. Zato je toliko bolj pomemben družinski vidik praznovanja, ki ga ne more preprečiti nobena omejitev zaradi zdravstvene krize. Obenem pa je to prilika, da poskušamo razumeti, kaj govori Bog vsakemu posamezniku s to krizo, ki je prizadela vse, in odgovoriti na Božje povabilo s svojim življenjem.